

12. Nerůst - karetní hra o HDP¹⁶

Cíl: Studenti porozumí tomu, které činnosti přispívají k růstu HDP.
Studenti pochopí, že HDP není vždy indikátorem společenského blaha.

Čas: 45 min

Pomůcky: vytisknuté karty HDP (příloha Karty HDP)

Postup: Hrajeme ve skupinách, ideálně po 5-6 lidech, mužů i dvě nebo tři skupiny hrát současně. Větší počet hráčů ve skupině brzdí dynamiku hry, hráči musí čekat docela dlouhou dobu, než na ně přijde řada. Zamícháme karty, každému účastníkovi rozdáme 2-3 karty, položí si je před sebe tak, aby neviděl, co je na nich. Doporučujeme, až potom, co všichni sedí s kartami před sebou, vysvětlit další postup. Je důležité nedávat všechny pokyny najednou, protože pak vzniká neporozumění a chaos.

1. kolo: Hra postupuje po kruhu ve směru hodinových ručiček. Když na hráče přijde řada, otočí, přečte a ukáže kartu, která je nejvíce vlevo a řekne, zda a jak příběh na ní popsany přispívá k HDP. Zbytek skupiny se k tomu může vyjádřit, říct svůj názor nebo hráče doplnit. Po projetí celého kola se na konci musí skupina rozhodnout, která aktivita nejvíce přispívá k růstu HDP a tu dát bokem (využijeme toho pak v reflexi). Hra následně pokračuje dalším kolem. Zde je dobré využít konkrétní příklad a na něm vysvětlit, jaké konkrétní důsledky by to mělo pro HDP.

Informace pro pedagoga - pro upřesnění je potřeba říct, že:

K růstu HDP dochází při jakémkoli prodeji služby nebo zboží, u kterého dojde k výměně peněz.

Ve hře jde o růst globálního HDP (cílem není, aby diskutovali o tom, které zemi se HDP zvýší).

Upozornit studenty na to, že CÍLEM je DISKUTOVAT, jaké různé dopady bude mít daná činnost na HDP (neměli by si jen všichni přečíst papírky, ukázat na jeden).

Role pedagoga: Chodí mezi skupinami a ujišťuje se, že porozuměli zadání. Může se doptávat třeba u příkladů jako jsou ekologické katastrofy, co všechno se po nich musí zaplatit, atd.

Mezihra: V mezihře mohou studenti zůstat ve skupinách jako doted' a pokládáme jim tyto otázky:

Jak se vám hra líbila? Jak se vám hra hrála?

Jaké to pro vás bylo rozhodnout se, která karta nejvíc přispívá k HDP? Které karty to byly?

Která karta byla pro vás zajímavá nebo u ní vznikla velká diskuze?

Co jste se naučili o tom, jak funguje HDP?

2. kolo: Pravidla jsou stejná s tím rozdílem, že po každém kole se skupina už nerozhoduje o tom, která aktivita nejvíce přispívá k HDP, ale která nejvíce přispívá společnosti, k veřejnému dobru. Důležité je, aby studenti hráli se stejnými kartami jako v prvním kole.

Závěrečná reflexe:

Jak se vám líbilo druhé kolo?

Které karty vyhrály? Jaké pro vás bylo rozhodování v tomto kole? Těžší, lehčí?

Stimulovala nějaká karta zajímavou diskusi? Která a proč?

Naučili jste se něco nového o tom, jak funguje HDP?

Jak je to v reálném životě, má každý stejné příležitosti přispívat k vyššímu HDP?

Infotext:¹⁷

Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt (HDP, Gross Domestic Produkt - GDP) se používá pro stanovení výkonnosti ekonomiky a vyjadřuje se v peněžních jednotkách. Je to suma celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období (obvykle jeden rok) na určitém území. Jedná se o součet korunové hodnoty spotřeby, investic, vládních nákupů a čistých vývozů.

HDP nezahrnuje:

- zboží a služby, které nejsou realizovány prostřednictvím trhu, což jsou služby a zboží vyprodukované pro vlastní potřebu např. pěstování brambor
- nepatří sem směnné zboží a služby (vidíme často v méně rozvinutých ekonomikách)
- transfery, tedy platby vlády jiným subjektům, za které nezíská žádnou službu ani zboží např. podpora v nezaměstnanosti

Další zdroje k tématu:

<https://tinyurl.com/3k39r73c>

<https://tinyurl.com/45yseybe>

Financováno
Evropskou unií

12. Nerůst - příloha

KARETNÍ HRA O HDP

Jitka chce udělat drobné úpravy svého bytu a potřebuje vrtačku. Namísto toho, aby si ji koupila, půjčí si ji od svého souseda.

Paní Konvičková zaměstná pana Husáka jako domácího, který jí vaří a uklízí. Zamilují se do sebe a krátce na to se vezmou. Paní (nyní už) Husáková nadále pracuje v bance, zatímco pan Husák nadále vykonává domácí práce.

V čase koronaviru lidi začali šít ochranné roušky a rozdávali je těm, kteří je potřebovali nejvíce.

Městský úřad se rozhodl investovat do vybudování několika street-workoutových parků, které jsou rozmístěny po celém městě. Zkušení sportovci i nováčci si je opravdu oblíbili.

Ve svém volném čase je bývalý fotbalista Radim dobrovolníkem v místním fotbalovém týmu, kde pomáhá trénovat mladé talenty.

Marie miluje trávit čas s dětmi. Momentálně se stará o svou čtyřletou dceru a sedmiletého syna. S hlídáním má bohaté zkušenosti, tak se rozhodla nabídnout pomoc s hlídáním dětí i svým kamarádkám.

Skupina sousedů z jedné části Brna se rozhodla pronajmout si společně středně velký pozemek, kde založí komunitní zahradu. Jejich hlavním cílem je vypěstovat si v sezóně alespoň část ovoce a zeleniny a zároveň vytvořit místo na vzájemná setkávání.

Michalovi se porouchalo auto a potřebuje ho opravit. Jeho soused je opravář, a tak se domluvili, že mu výměnou za opravu bude tři týdny kosit trávník.

12. Nerůst - příloha

KARETNÍ HRA O HDP

klimatická změna

Maďarští poslanci v roce 2018 navýšili povolený počet přesčasových hodin ze současných 250 na 400 ročně.

Dle T. Žďárecký, NaZemi

Ropná plošina Deepwater Horizon se potopila, statisíce litrů ropy se rozlily do Mexického zálivu, čím přišly o život tisíce ptáků, ryb a dalších živočichů. Jedenáct zaměstnanců zahynulo při výbuchu a stovky rybářů ztratily své živobytí.

Dle T. Žďárecký, NaZemi

Každý den pan Kutáček tráví minimálně hodinu v zácpách na bratislavských silnicích mezi stovkami aut, které se pohybují rychlostí chůze.

Dle T. Žďárecký, NaZemi

Nečekané povodně zasáhly jih Moravy a způsobily nemalé škody v celém regionu.

Dle T. Žďárecký, NaZemi

Zmrzlinárna Vanilománie díky obzvláště teplému létu prodala ještě více zmrzliny než v minulém roce.

Dle T. Žďárecký, NaZemi

V České republice stoupl v roce 2016 export zbraní a vojenského materiálu o 30 %.

Dle T. Žďárecký, NaZemi

Součástí stimulačního balíčku pro německou ekonomiku je i tzv. šrotovací prémie. Každý, kdo vlastní auto starší devět let, dostane po jeho sešrotování 2500 eur na nákup nového.

Dle T. Žďárecký, NaZemi

Pan Šedivý měl nehodu na dálnici mezi Prahou a Brnem. Jeho auto prorazilo svodidla a skončilo kompletně zničené. Pan Šedivý utrpěl středně vážná zranění a je odvezen do nemocnice.

Dle T. Žďárecký, NaZemi

Financováno
Evropskou unií

